СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 282. Джерзи Ситі, Н. Дж., вівторок, 5 грудня, 1933. VOL. XLI. No. 282. Jersey City, N. J., Tuesday, December 5, 1933. THREE CENTS.

КРАЙ ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ВІДКЛИКУ ПРОГИБІЦІЇ

ВАШИНҐТОН. — Цілий край викінчує горячково приготування до відклику прогибіції, що входить в життя у вівстрок вполудне.

З одного боку, підприємці, крамниці, готелі, ресторани й клюби стараються допевнитись, чи вони будуть мати подостатком напитків на час отворення. З другого боку, уряд дивиться за тим, щоби цього нового періоду в життю Америки не розпочато безправствами. Уряд робить спеціяльні заходи проти бутлеґерства. З третього боку, священики й проповідники ріжних церков остерігають край перед запиванням, а ріжні організації, що стоять за прогибіцію або здержливе пиття, починають оживлену акцію.

Як кажуть урядовці митного уряду, найбільше алькогольних напитків прийшло з Італії.

МОНЕТАРНА СИТУАЦІЯ.

ВАШИНҐТОН. — Одинацять визначних підприємців видали спільну публичну заяву за поворот краю до чистої золотої валюти.

Молі, бувший дорадник президента Рузвелта, нині редактор тижневика „Тудей", каже, що більшість банкирів стоїть за монетарну політику президента.

Джеймс Варбурґ, банкир, противник монетарної програми президента, у своїй відповіди на заяву сенатора Бори заявляється за „допущення срібла в якійсь формі до золотої родини", але остерігає перед двометалевою системою гроша, себто проти цього, щоби основою монетарної системи робити срібло й золото.

СПРАВА ЛІНЧУ.

ВАШИНҐТОН. — Багато священиків і проповідників узяли собі за тему для недільних проповідей справу лінчів. Всі вони заявлялися проти лінчів і таврували заяву каліфорнійського ґовернора Ролфа за лінчі.

Ширше зацікавлення викликав поступок д-ра Генрі Дарлінґтона, пароха церкви Небесного Спочинку в Ню Йорку. Його заява за Ролфа видана в середині тижня, викликала обурення серед частини його вірних. Ґрупа молодежі його церкви вхопилася навіть пляну пикетування церкви в неділю з відповідними таблицями. Та в той час, як пикети ходили попід церкву з написами, що осуджували пролінчове становище пароха, парох стояв на проповідальниці та у виготовленій промові відкликав своє попереднє становище й осуджував лінчі та становище ґовернора Ролфа. Коли пикетовці довідалися про зміну становища пароха, вони покинули пикетування.

У Великій Салі Міської Колеґії в Ню Йорку відбулося заходом священиків, проповідників і рабінів величезне віче для протесту проти становища ґовернора Ролфа. Бесідники остерігали перед щораз частішими самосудами юрби. Віче ухвалило резолюції, якими признано становище ґовернора Ролфа ганьбою для стейту Каліфорнія. Віче домагалося усунення з уряду ґовернора, який попирає того роду незаконні виступи юрби.

ВСЕАМЕРИКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ПОЧИНАЄТЬСЯ.

МОНТЕВІДЕО (Уруґвай). — У неділю пополудни почалася тут сема Всеамериканська Конференція. Відкрив її уруґвайський президент Терра промовою, в котрій підкреслив як першу ціль конференції заведення мира між державами Америки та розвязання економічних противенств між 21 державами, репрезентованими на конференції. Він критикував високі митні тарифи Злучених Держав.

Бразилійські делеґати спізнилися на конференцію; це викликало на конференції чутки, що Бразилія відступає від конференції.

ВІЧЕ ЗА БОЙКОТ ГІТЛЕРА.

ШІКАҐО. — Заходами Шікаґовського Комітету для Оборони Людських Прав проти націзму, котрого головою є Соломон Левісон, а президентом д-р Пол Гочинсон, редактор „Крісчен Сентюрі", влаштовано в Шікаґо Стейдіюм віче протесту проти Гітлера.

Говорили священики ріжних церков, католицьких, протестантських, жидівських і недомінаційних. Між ними говорив по німецьки Плетль, котрий недавно втік з концентраційного табору в Німеччині. Д-р Смит представляв, що Гітлер хоче завести в Німеччині таке саме, до чого змагає в Америці Ку-Клакс-Клен. Він представляв Гітлера як маняка, який повинен бути в домі божевільних. Всі бесідники заявилися за бойкот німецьких товарів і віче ухвалило резолюцію в тому напрямі.

БОРОТЬБА ПРОТИ БЕЗРОБІТТЯ.

ВАШИНҐТОН.—Ікез, секретар внутрішних справ подає, що на публичні роботи, заряджені федеральним урядом, принято вже три міліони робітників та що число цих робітників збільшається з кождим днем.

ЗАКАПТУРЕНІ ОБОРОНЦІ МИРА.

Совітська преса не перестає вести кампанію проти Німеччини з приводу її виступлення з Союза Націй. Дивно це виглядає. Совіти, які досі висмівали на всі заставки цю „міжнародню' організацію банкирів і буржуїв", тепер схвильовані сильно з приводу виступлення Німеччини з цеї „буржуазної" організації. Між іншими „Економіческая' Жизнь" твердить, що уряд Гітлера постановив уже давно, „щоби працюючі маси Німеччини повести на нову різню". Це рішення Німеччини вважає „Екон. Жизнь" кроком, який безпосередньо загрожує мирови. При тому вказує, що Німеччина прямує до збільшення зброєнь, щоби могти зреалізувати ідею експанзії й українські пляни Розенберґа.

БЕНКЕТ ФАБРИКАНТА ДЛЯ 6,400 ОСІБ.

Французька фабрика авт „Сітроен" є одним з тих нечисленних виїмкових підприємств, що, не зважаючи на крізу та на утруднений збут авт, сильно розбудовується та побільшується. Недавно відбулося відкриття нового відділу тієї фабрики на одному з передмість Парижа.

З того приводу Андре Сітроен, власник тих фабрик, уладив величанський бенкет для своїх робітників та аґентів, що перебувають тепер у Парижі з нагоди автомобілевої вистави, яка там тепер відбувається.

Бенкет цей — це була небуденна подія. Відбувався він у великій галі під скляним дахом. Сам Сітроен сидів по середині галі на спеціяльно для нього підвищенім місці. Тому міг він бачити всіх і всі його. В бенкеті тім взяли участь 6,400 осіб, а їх обслуговували 700 кельнерів. За почесним столом сиділи знані в Парижі представники політичного і фінансового світа й паризької аристократії.

ПРО КОРОВУ, ЩО УЗДОРОВИЛА ЖИДА.

До села Ленжик, пов. Млава, прийшов якийсь дуже нещасний жебрак. Був німий, кулявий на обі ноги і ще дотого горбатий. Хоч це був Жид, кожного, хто поглянув на нього, збирало милосердя і тому, хто що мріг, пхав бідачиськові до торби. Жебрак обійшов усі хати і, покинувши село, переходив через леваду, де паслася худоба. Там стрінула його дуже прикра пригода. Одна корова поглянула на його кирпату постать, хвилинку почекала, неби надумуючись, а опісля ревнула й пустилася повним чвалом на жебрака. І в тій хвилині сталося чудо. Жид випростувався, покинув палиці і верескнув: „ай вай! ґевалт! ґевалт! бік мене гонить". І пігнав той нещасний жидище так швидко, що не тільки корова, але навіть кількох селян, що хотіли його віддати в руки поліції за обман, не могли дігнати і мусіли зреґнувати в погоні.

700 ЕМІҐРАНТІВ ДО ПАЛЕСТИНИ.

З Варшави виїхали через Львів і Констанцу до Палестини 700 жидівських еміґрантів. З Констанци поїдуть до Палестини кораблем.

NRA MEMBER U.S. WE DO OUR PART

ЗАРУБАЛИ СОКИРАМИ.

Данко Романів зі села Береги Горішні, повіт Ліско, придержав на своїм полі Василя Гасяка і Филимона Більовича, як возили з ліса дерево через його поле. Данко списав їх. З того почалася сварка, а потім бійка, в якій згинув Данко, зарубаний сокирами на смерть. Вбивники старалися скрити тіло в лісі, але це їм не вдалося. Їх зловили і відставили до арешту в Любовицьких.

ВБИВ ЖІНКУ ЗА ТЕ, ЩО НЕ КУПИЛА ЙОМУ В ДНІ ІМЯНИН ДАРУНКУ.

В Маґалі коло Черновець один багатий селянин убив свою дружину кухонним ножем з люти, що вона не купила йому ніякого дарунку з нагоди його імянин. Ствердивши таке каригідне занедбання збоку своєї жінки, згаданий селянин попав у таку лють, що вхопив кухонний ніж і почав її в садистичний спосіб колоти. По коротких муках нещасна жінка померла.

НЕПРИЄМНА ПРИГОДА З РОДЗИНКАМИ.

В Барвінку, дочерній Зиндранової, недавно сталася одному Лемкови доволі неприємна пригода в звязку з легкістю, з якою можна пройти границю. Отож задумав він за одним махом розбогатіти й привіз з тамтого боку фіру родзинок. Ну щож, родзинки не компери (бараболі), а що в сусіда довгий язик, до „пляцуфкі стражи ґранічней" пять кроків, тож „фінанци" (гранична сторожа) миттю опинилися в стодолі Лемка, де на тоці розложився „доказ вини". Жидюга, з котрим Лемко піднявся цеї контрабанди, викрутивсь, а Лемко заплатив 9,000 злотих кари. Кажуть, що від тої хвилини нещасний Лемко не годен дивитись ні на Жида, ні на родзинки.

ЗДЕЗЕРТИРУВАВ НА КРАДЕНОМУ САМОХОДІ.

Львівську поліцію повідмлено, що вояк 9 полку важкої артилерії в Сєдльцах, Е. Залуський, здезертирував цими днями, забираючи з собою люксусовий самохід одного вищого старшини. Дезертир відїхав в напрямі Львова, де буде мабуть намагатися продати крадений самохід.

ГОРА ЗАСИПАЛА СТАДО КОРОВ.

Коло села Прихівці, пов. Молодечно, обірвалася внаслідок дощів стрімка скеля та придавила камінням і піском мале стадо коров, зложене з 7 штук, що були власністю села Прихівці. Жертв у людях не було: два пастухи на кілька хвилин перед засипом відійшли зпід згаданої скелі.

ЕКЗЕКУТОРИ „РЕАЛІЗУЮТЬ" УРОЖАЙ.

Ще не закінчились жнива, як цілі „бриґади" польських екзекуторів вирушили на волинські села і твердою рукою приступили до стягання з селян податків і всяких залеглостей. Багатьом записали збіже на пні, в багатьох немолочене збіже в стодолах, у деяких рільничі машини (керати, молотілки тощо). „Екзекуційна" машина урухомлена на 100 відсотків, притому нераз поміж податниками й екзекуторами доходить до скандалів і ріжних ексцесів. Затрівожені селяни, щоби звільнитись від непотрібних коштів і зайвих клопотів, наспіх продають збіже, чим ще більше обнижують ціни; користь з того хіба для ріжних лихварів. Дійсність невесела.

КІЛЬОҐРАМ ПОЛЯДВИЦІ І СЛІДЧИЙ СУДДЯ.

В варшавському суді відбулася цікава розправа проти Абрагама Ґеботшрайбера, студента IV. року права, обвинуваченого в тім, що хотів підкупити одного з варшавських слідчих суддів — Шибовського. Цей суддя вів слідство в справі якогось Кельмана Ольдака, який нібито вимантив від Ґеботшрайбера 14,000 злотих. Ґеботшрайбер запропонував був слідчому судді, щоби він зажадав від Ольдака кавції 14,000 зл., а коли Ґеботшрайбер забезпечить на тій кавції свою претенсію, то половину тієї суми дасть слідчому судді. Тогож дня пополудні, коли слідчий суддя відпочивав вдома, служниця Ґеботшрайбера принесла пакунок і візитовий білет Ґеботшрайбера. В пакунку був один кільоґрам полядвиці.

На розправі Ґеботшрайбер заявив, що суддю Шибовського трактував як свого товариша і післав йому в дарунку кільоґрам полядвиці, що для нього, як сина власника ятки, представляла вартість 80 сотиків.

Ґеботшрайбера засудили на 6 місяців арешту.

З ШКІЛЬНИХ ГАРАЗДІВ.

Шкільний інспектор луцького повіту видав розпорядження підлеглим учителям, щоб учні всіх шкіл закуповували зшитки і все шкільне приладдя лише в жидівському склепі в Луцьку, Ріхтера, а зшитки, що будуть закуповуватися в інших книгарнях, а особливо в Книгарні ім. Шевченка в Луцьку або в українських кооперативах виробу „Союзного Базару" у Львові, вчителі повинні не приймати. Папір у зшитках Ріхтера значно гірший ніж у зшитках з української книгарні в Луцьку, чи „Союзного Базару".

ЩЕ ОДНА „ФАБРИКА" ФАЛЬШИВИХ МОНЕТ.

В кольонії Анатолія, наруківської волости, луцького пов., у Францішка Крольпи викрито фабрику фальшивих монет по 2, 5 і 10 зл. Підчас ревізії, яка тревала пів дня, знайдено цілі уладження „фабрики", матеріяли і хемікалії та багато фальсифікатів. За ті гроші Крольпа разом зі спільником купували на ярмарках худобу, яку потім перепродували в ріжних місцевостях за правдиві гроші. Крольпу арештовано.

СОВІТИ ДАЛІ ГРАБУЮТЬ УКРАЇНУ І ВИНИЩУЮТЬ „СЕПАРАТИСТІВ"

МОСКВА (Росія). — Поляк Станіслаф Косіор представив на зборах української комуністичної партії, що від кількох літ існує на землях України сильний сепаратистичний рух, який змагає до відірвання України від Москви та створення самостійної української держави.

Отой рух звязує Косіор з активністю українських імігрантів, як теж з політикою гітлерівської Німеччини. На доказ цього покликується він на зізнання отамана Букшованого, бувшого члена КПЗУ, бувшого комуніста, котрий потім перейшов у табор сепаратистів і котрого за це розстріляно. Косіор каже, що той нежиючий уже Букшований зізнав, що десь-там у Берліні Сушко нібито розповів Бандрівському, що Розенберґ (права рука Гітлера) орґанізує похід проти Совітів, разом з Францією й Англією, а в звязку з тим хоче відбудови української самостійної держави.

Косіор запевнив партію, що той сепаритистичний рух уже цілком зліквідований, але треба матися далі на осторозі, бо є ще багато ворогів Совітів на Україні.

Разом з тим запевнив він Москву, що Україна служить їй совісно, бо з цьогорічного збіжа стягнено в листопаді 89% з того, що було призначене, себто вдвоє стільки, що минулого року.

При кінці Косіор заявив, що усунено з партії й з провідних становищ на Україні всіх тих Українців, що саботували, себто не доставляли Москві наложеної нею скількости збіжа, випрадуючи себе тим, що на Україні голод. По переведеній „чистці" Косіор запевняє, що тепер Москва зможе ще дістати з України більше збіжа й інших продуктів, ніж це було досі.

НЕ ПОГОДЖУЮТЬСЯ, АЛЕ Й НЕ В КОНФЛІКТІ.

РИМ.—По переговорах Мусолінія з Літвіновом проголошено урядовий комунікат, у якім нема згадки про те, як це звичайно буває у таких випадках, що обидва контрагенти прийшли до спільного порозуміння. Преса стверджує, що обидва є інших поглядів на міжнародні справи, але позатим інтереси Італії й Совітів собі не противорічать.

В ЕСПАНІЇ НЕСПОКІЙ.

МАДРИД (Еспанія). — По упадку королівської влади було вже три анархістичні зриви, а тепер заноситься на четвертий, бо при виборах побідили консервативні кола. При виборах приходило до заворушень, а найбільше тому, що дозволено монахиням голосувати.

ВИКОРІНЮЮТЬ ЗЛОЧИНСТВО.

БЕРЛІН. — Нова Німеччина хоче позбутися професіональних злочинців. Тому тепер не пустять їх на волю навіть по відсидженню кари, якщо прокуратор і директор вязниці не видадуть посвідок про те, що злочинця можна приняти назад до суспільства. У звязку з тим вестимуть тепер дуже точні рекорди щодо поведення злочинців у тюрмі.

Це відноситься до тих злочинців, які були вже карані принаймні три рази і відсиджують тепер понад 6-місячну вязничну кару.

ПОХОРОН „ЧУДОТВОРНОГО" РАБІНА.

ВІДЕНЬ. — Десятки тисяч Жидів приїхали з Польщі, Румунії, Угорщини й інших країн на похорон рабіна Ізраеля Фрідмана, котрого Жиди вважали „чудотворцем". До гробу вложено мішок з тисячами просьб за чудесами.

МАСОНИ І ЖИДИ ВОРОГИ СЕЛЯНСТВА.

БЕРЛІН. — Д-р Вальтер Дарре, міністер хліборобства, заявив на хліборобськім вічу, що масони і Жиди є хліборобською язвою. Він каже, що вони контролюють капітал та промисл і використовують немилосерно працю й продукти хліборобів, обнижуючи їх вартість.

ЯПОНІЯ ДАЛІ ЗБРОЇТЬСЯ.

ТОКІО (Японія). — Вже призначено фонди на дальшу розбудову японської фльоти. Тепер Японія буде узброєна вже до такого ступня, який тільки можливий згідно з міжнародніми договорами.

ЖЕРТВИ ЗЕМЛЕТРУСУ.

ШАНҐАЙ (Китай). — В полудневій части провінції Шехван згинули наслідком землетрусу понад 400 людей.

ПРИГАДАВ СТАРУ БАТЬКІВЩИНУ.

КОПЕНГАҐА (Данія).—Данський король звернувся через радіо до тих Американців, які вийшли з Данії й Ісляндії, й поздоровив їх від імени рідної землі зприводу наближаючогося Різдва і Нового Року. Разом з тим передано через радіо вязанку народніх данських і ісляндських пісень.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Тел. „Свобода": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕВДАЛЕ ПРИМІНЕННЯ ДЕМОКРАТІЇ

Дня 22 й 23 листопада відбувалося в пенсильвенійських копальнях мягкого вугля, що належать до сталевих підприємств, голосування над тим, хто має бути представниками робітників у переговорах робітників з підприємцями за умови праці. В голосуванню йшло про те, чи робітників має представляти компанійна юнія, чи справжня робітнича юнія.

Це голосування відбувалося на основі угоди, якої добилися робітники за допомогою федерального уряду. При підписуванню угоди робітники, видно, дивилися на такий спосіб вирішування справи представництва як на демократичний спосіб, отже як на спосіб, що ґарантує рішення справи по волі більшости. Якщо робітники могли мати які сумніви, то ці сумніви були усунені постановою, що голосування мало відбуватися під наглядом Федеральної Краєвої Робітничої Ради.

Голосування дало несподіданий вислід. З 29 копалень робітники 15-тьох без перешкод признали як свою представницю незалежну від босів юнію „Юнайтед Майн Воркерс". Зате робітники 14 копалень, що належать до ославленої нині Фрикової Коксової Компанії, розбилися, бо всі вони, з виїмком 5 копалень, заявилися за „Індепендент Бродергуд", котра є компанійною юнією.

На верха нібито побідила юнія „Юнайтед Майн Воркерс". Вона має 20 копалень. Одначе ця побіда значно ослаблена, бо через те, що 9 копалень, заявилися за компанійну юнію, Фрикова Компанія зможе відкинути урядників „Юнайтед Майн Воркерс" як самозванчих представників. Тепер певно піде боротьба. Юнійна організація потерпить на якийсь час, а боротьба буде тим завзятіша, що робітники почуваються покривдженими, бо вони знають протикомпанійний настрій серед робітників Фрикової Компанії і знають, що вислід голосування серед цих робітників міг випасти на користь компанійної юнії тільки через спеціяльну кампанію застрашування, яку зарядило це підприємство. Цілими тижнями перед цим голосуванням в окрузі стріляно, підсаджувано динаміти, грожено, що на випадок побіди некомпанійної юнії будуть закриті копальні, і таке подібне.

По проголошенню висліду голосування серед робітників пішло переконання, що демократичні способи, які федеральні урядники запропонували в добрій вірі, а які робітники приняли теж у добрій вірі, показалися невідповідними для вирішення такого промислового питання, як представництво робітників у переговорах з підприємцями. Такого переконання не можна назвати зовсім щасливим для спокійного розвою подій у краю, і уряд у добрім інтересі цілого краю повинен би зробити все можливе, щоби привернути віру робітників у справність демократичних засобів через заставлення підприємців держатися мирної агітації.

ТРИ РОКИ ДІЯЛЬНОСТИ „ОБЄДНАННЯ".

(Зі звіту секретаря „Обєднання", виголошено на Шестім Конгресі тоїж організації).

(5)

Обєднання і боротьба за визволення.

„Обєднання не є також революційною організацією. Але щоби знати, як Обєднання ставилося досі до справи революційної боротьби за наше визволення, пригадаю ухвалу Другого Конґресу Обєднання з 1924 року, яка звучить:

„Другий Всеукраїнський Конґрес уважає, що здобуття держави є можливе лише через активний виступ і боротьбу збройних сил українського народу".

Друга ухвала того Конґресу є така:

„Другий Всеукраїнський Конґрес рішає візвати американських Українців до якнайобільнійших жертв на Боєвий Фонд"..

А в Комунікаті Обєднання ч. 10 з 1925 року читаємо таке:

„...Стверджуємо, що причиною упадку української державности та теперішнього сумного положення українських земель (говориться тут про занепад духа бунту, завзяття і протесту) був і є брак державницької ідеольоґії, поміщання національних кличів з кличами соціяльними і повні відсутність українські революційної пропаганди серед широких шарів українського населення. Лише дорогою пропаганди можна закріпити в народніх масах ідею власної державности так, щоби вона перейшла в кість і кров народу. Лише пропаґандою можна викликати революційний настрій в народніх масах, можна прогнати з них зневіру, а влити в їх душі віру у власні сили. Дорогою відповідної пропаганди можна сфанатизувати і поодинокі одиниці й народні маси і допроводити їх до такого стану екстази, що вони готові жертвувати життям для ідеї національного визволення. Тому заявляємося за утворення в краю і за кордоном видавництва леґальної й нелеґальної літератури, яке пропаґувало би державницьку ідеольоґію, альтруїзм, апотеозу смерти і терпінь за нарід і державу, історичну традицію з геройськими вчинками козаків у давнині, а української армії в теперішности, історію революційної боротьби інших народів і т. п. Звертаємо увагу американського громадянства, що багато з тої літератури вже є готове до друку, але нема фондів, щоби їх видати. Шлях пропаганди веде до узодровлення нашої суспільности і зміцнення боєвий фронт. Хто її попирає, той попирає боєву акцію в краю. А що ми є за всеоглядну дальшу боротьбу з нашими ворогами, тому заявляємося за видавництво революційної літератури та відчинення спеціяльний фонд для цеї справи з просьбою, щоби ті всі, що попирають революційну боротьбу, поперли ще й цей фонд".

Обєднання стверджувало й тепер стверджує, що революційна боротьба в краю є випливом ненормальних відносин, а ті ненормальні відносини витворюють окупанти. Американські Українці пильно слідять за тою боротьбою і за тою акцією в краю, яка піддержує революційного духа та підготовляє український нарід до нового революційного зриву і до нової збройної боротьби з окупантами.

Американські Українці навіть ту революційну боротьбу підпирають, бо складають на неї грошеві жертви. Вони бачать і промахи в тій боротьбі. І болість над тими промахами і провокаціями, що вдираються в українські революційні ряди. Але заразом є тої думки, що з промахами можна і треба боротись, але так, щоби не підривати ідеї вдержання такої організації, яка дбає про військову підготовку нації, яка вховує націю революційно й яка вчить наші маси того, що наше визволення прийде тільки шляхом боротьби.

Відношення Обєднання до Радянської України.

Трагедія, яку переживає тепер Велика Україна, не могла, річ ясна, не заставити Екзекутиву Обєднання до негайної акції. Становище Обєднання до московської окупації України було точно зясоване ще на Другім Всеукраїнськім Конґресі, в 1924 році. На тім Конґресі стверджено, що т. зв. „Радянська Україна" це політичний твір, накинений українському народови зовнішньою силою, московською комуністичною партією. І вирішено таке:

„Уважаючи теперішній комуністичний уряд Великої України урядом окупаційним, Другий Всеукраїнський Конґрес заявляє, що всі договори цього уряду і всі зобовязання не є обовязкові для українського народу, бо зроблені в його імени чужою йому владою, в якій він не бере ніякої участи".

„Другий Всеукраїнський Конґрес уважає, що скинення диктатури московської комуністичної партії, привернення демократичного ладу і закріплення української державности є черговими завданнями українського народу".

Оті ухвали Конґресу були ще затверджені спеціяльним всенародним голосуванням, яке відбулося при помочі квестіонарів Обєднання, які видруковано в десятках тисяч примірників і розіслано по громадах.

Отсей Другий Конґрес Обєднання радив у 1924 році, себто тоді, коли комуністична влада була змушена ратувати себе від упадку економічними уступками супроти українського селянина, а українізацією супроти загалу українського народу.

Сьогодні приходиться нам на Шестім Конґресі Обєднання тільки ствердити, яке є наше офіціяльне становище супроти совітської окупації, а крім того забрати слово в справі голодової трагедії Великої України, на якій червона Москва за останній тільки рік вимордувала голодом міліони наших братів. Обєднання вдозволися щодо цього до нашої еміґрації відозвою „Ратуймо Україну від голодової смерти", взиваючи нашу еміґрацію заінтересувати вимираючою з голоду Україною американський уряд і американські політичні та гуманітарні установи. Крім того виготовлено меморіял до президента Рузвелта, який теж підписали й інші наші головні організації. Як у відозві. так і в меморіялі домагаємося висилки американської місії, яка провірила би політику Москви супроти України, а зокрема на місці розслідила би голодову справу на Україні, уважаючи голод на Україні політичною репресією Совітів, зверненою проти українського народу, який не визнає московської влади на Україні, ні не погоджується з совітськими експериментами господарськими.

У звязку з тим, кінчаючи свій звіт, пропоную від імени екзекутиви ухвалу таких резолюцій: (гляди „Свобода" ч. 259 з 7 листопада 1933 р.).

(Кінець).

НІМЕЧЧИНА Й ЕВРОПЕЙСЬКИЙ СХІД

(УП) Такого змісту виклад мав дня 16. 11. 1933 р. в Берліні п. Розенберґ. Як цікавість теми так теж і особа самого референта стягнули досить значне число поважних слухачів, головно з кругів, яких справа Сходу цікавить і які мають в тій справі важний голос.

У викладі спинився п. Розенберґ над положенням держав східньої та полудневo-східньої Европи та підчеркнув відношення Німеччини до них. Головну частину викладу обіймало положення в Совітському Союзі. Революцію на Сході назвав п. Розенберґ біольоґічним процесом, в якому є сталі напруження. Московська централна влада старається охопити залізним обручем всі немосковські народи, а з другої сторони ті народи ведуть затяжку боротьбу за звільнення себе від того обруча, від московської суприматії. Якраз існування української проблеми вказує на існування такого напруження в тому процесі. Київська держава 9 століття вела по словам Розенберґа боротьбу за існування з двома сусідами, Польщею та Москвою, а наяскравішим прикладом цієї боротьби було повстання Хмельницького, якому вдалось було звільнити майже цілу Україну з польської неволі. Союз з Москвою не приніс Україні ніяких користей, хоч союз цей заключено на паритетних основах. Москва зуміла в скорому часі знищити зовсім Україну та повести в ній насильну русифікацію. Одначе цей процес не вспів стерти зовсім змагання України до самостійности. Русифікація пошкодила може найбільше самим Москалям, які були переконані, що нема ніякої України і були дуже здивовані, коли революція в 1917 році видвигнула на перший плян якраз національне питання. Москва була заскочена фактом, коли то українські полки в Москві, які вважались чисто московськими, нагло по революції манiфестаційно забрали з московських музеїв українські хоругви старих козацьких полків і повезли їх з собою до Києва. Це був зовнішній вияв того, що український народ це не забув своєї самостійности. Большевицька Москва змогла здобути Україну тільки при помочі клича рівности всіх націй, а в договорі з Україною признала була їй навіть право виступлення в бажаний момент по своїй волі з Союза. Закріпощення України іде тепер щораз дальше, а останнім етапом цього є планове виголоджування українського народу. Ця драконська метода є питома лише кочовничим народам. По словам Розенберґа остання голодова катастрофа коштувала Україну коло 10 міліонів людей. Пан Еріо може говорити про положення, що він хоче, Німеччина має свої вістки про дійсне положення на Україні, а ті вістки представляють стан дуже грізним. Чи національна революція при такій тактиці большевиків та при такому страшному голоді є можлива, на це питання не дав п. Розенберґ ніякої відповіди. Радше він підчеркнув, що успіх такої революції є дуже сумнівний, бо виснажений голодом народ не може спромогтись на успішний спротив проти гнобителя. При всьому цьому п. Розенберґ виразно зазначив, що обговорення цієї справи не треба вважати вмішуванням у внутрішні справи нинішнього Совітського Союза.

При обговоренні відносин до Польщі зазначив п. Розенберґ, що Польща зістала затверджена іншими державами в своїому теперішньому вигляді аж тоді, як підписала договори про охорону національних меншин, які віддано її під опіку. Тому вона повинна тямити, що недодержування тих меншинових трактатів підкопує є теж важність самої грамоти визнання її держави. Дальше зазначив п. Розенберґ і про відношення Німеччини до балтійських держав, Чехії та інших держав полудневo,східної Европи. Закордонна політика вожда Гітлера знайшла апробату цілої німецької нації дня 12. 11. 1933 р. А ця політика прямує до перебудови Европи на чисто національній плятформі. Той час, коли жидівський та французький капітал вважали ту частину Европи місцем для інвестиції своїх грошей та обектом експльоатації, минув.

Яке буде відношення Німеччини до Сходу, себто й до України в рамах Сходу, зазначив п. Розенберґ, що це залежить від ходу подій там на Сході і сьогодні в тому напрямку трудно щонебудь певного сказати.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ЧАСИ ЗМІНИЛИСЯ, А ЛЮДИ?...

Англійські історичні товариства дуже заціавлені питанням, хто вбив молоденького англійського короля Едварда V. та його брата Ричарда, князя Йорку: чи король Ричард III., чи король Генрик VII?

Щоби вирішити це питання, вчені лікарі добилися дозволу розкрити гробниці хлопців та зробити відповідні анатомічні розсліди. Розсліди показали на вину Ричарда III.

Для зовнішнього світа цей розслід пригадує способи, якими послугувалися царі й королі, щоби добитися влади й панування. В нинішніх часах „панування народів" насильство теж грає ролю, лише що його вживають уже не пануючі, а демагоги.

ІНШІ ЧАСИ.

Історія вбивства двох хлопців з королівської родини для захоплення корони не зовсім гарна подія в історії Англії. Всетаки на тій основі не можна судити англійського народу. Що найбільше, подія маже, коли часи, коли це сталося.

На це треба би пригадати, коли якусь подію з історії України розглядаємо відповідно до понять 20. століття.

НЕ КОЖДА БОРОТЬБА ПРИНОСИТЬ КОРИСТЬ.

Американські Жиди у своїм поході проти Гітлера роблять натиск на Американське Атлетичне Товариство, щоби воно нікому не давало повновласти представляти американських спортсменів на слідуючому Олімпійському Ігрищу, яке має відбутися в Берліні. За основу відмови Американське Атлетичне Товариство мало би подати, що Німці поломали засаду рівноправности народів своєю антисемітською політикою та виключуванням німецьких Жидів від участи в спортових змаганнях.

Проти цих заходів виступає в одній жидівській синагозі ґенерал Чарлз Шеріл. Він каже, що така заборона здержала би тисячі американських атлетів від участи в міжнародніх ігрищах. Атлети, виключені в цей спосіб, чулися би скривдженими й винуватили би за це Жидів. Замісць прихилити людей до себе, Жиди в цей спосіб поширили до себе ненависть. Побоюючи антисемітизму у Німеччині, Жиди поширили б його в Америці.

ЧИ В ІНШИХ ІНАКШЕ?

У нас часто чути думку: коби то тільки згода була, то все було би гаразд. І додаємо до цього, або дозволяємо читачам дочитуватися між стрічками, що в інших народів не так.

Нині на перших сторінках американських газет є повчаючі заголовки: Коглин називає Ал. Смита політичним трупом. Гувер називає калифорнійського ґовернора ігнорантом. Президент Рузвелт називає противників „Найри" „торами", як називано в часах революційної війни проти Англії прихильників Англії.

Отже пощо нам клопотатися, що ми до інших народів не доросли? Якщо ми до них не доросли, то вони доросли до нас.

ДИВНІ ПРОФЕСІЇ.

Один газетяр описує як дивно фарму, присвячену годівлі жаб.

Та це ще не новина тільки в Америці. У Франції ця ділянка рільництва широко розвинена. Як англійські жовніри у війні проти Бурів не пішли до бою, поки не дістали „паї", так багато Французів не хотіли, кажуть, іти до бою, не діставши жабячих ніг.

Цікавіша, здається, фарма, що займається тільки годівлею хробаків для рибалок.

Павло Ребу.

АНОНІМНІ ЛИСТИ

Лукія Обрієва була дуже гарна. Її чоловік Степан був добрячий. Любив жінку. Ніколи, як пополудні вертався з уряду, не забув сказати, що нового й цікавого бачив у великих виставових вікнах, хоч міг був бути певний, що на другий день Лукійка вже буде мати це щось нове й цікаве.

І справді на другий день зявлялися в хаті два послугачі з торгового дому, обвантажені скринками й пакетами. Були там матерії, пляшечки з дорогими перфумами, порцелянові прикраси, люксусові предмети. Також від ювілерів приходили посилки ріжних фантастичних предметів, коралів, нараменників і інших люксусових річей.

— Знаєш, то дійсно я припадково купила, — говорила Лукія чоловікови та викликала цим у нього почування неприємности.

Бо мусів признати, що Лукійка мала смак, що вміла добирати одяги, черевики, капелюхи та футра за незвичайно низькі ціни. Це, що купувала (розуміється для приємности чоловіка), не перевищало ніколи чоловікової місячної платні. Степан дивувався купецькому талантови своєї жінки, яка за малі гроші вміла придбати стільки ріжних річей.

А всеж старався обмежити її кокетерійність, ба часом зроджувалася навіть у нього думка, що її елеґантність не є в згоді з його становищем, себто з його місячною платнею.

Раз прийшла йому до голови геніяльна думка.

Анонімний лист! То був би найліпший спосіб. Напише сам до себе анонімний лист, а жінка принесуть йому з раннішньою почтою разом зі сніданням. При читанні листа спричинить бешкет, а потім зараз погодиться з жінкою.

Лист напише менше-більше такий:

„Пане, ви одинокий, здаєтся, не знаєте, що Ваша жінка зодягається так елеґантно, що це годі порівнувати з вашими заходами. Ціле місто знає це, а Ви при цьому виглядаєте так смішно. Можете викрити без великих трудів, що один фабрикант покриває велику частину її видатків, тому перестерігаю Вас...

Підпише лист по старій традиції: „Приятель, який бажає вам добра".

Лист справді написав і вкинув його ще тогож дня до почтової скриньки.

На другий день рано, як Степан був іще в ліжку, пізнав зараз між іншою почтою свій лист у жовтій коверті.

Лукія взяла обі часописі, у якому що дня читала повість у фейлетоні.

Чоловік зпід ока слідкував жінку. Бідненька! Як вона буде боронитися, як буде виправдуватися, як виговорюватиме на того безсоромника, що напосівся на її чесність. Хвилину вагався: невжеж справді має завдавати їй такий жаль?

Приготовляв собі в думці відповідь:

— Ну, моя дорогенька, не сердься так, бож нема диму без вогню. Коли вже в усьому місті люди говорять собі, що зодягаєшся люксусово, що не відповідає нашій місячній платні, то... будь скромніша, розумніша. Не звертай уваги на мужчин, які поглядають за тобою. Будь гордіша, не провокуй їх... Та оставмо це... Бачиш, подру цей лист і знову все буде добре... Обійми мене тай забудьмо це...

Вже при укладанні цього сценарія стало опановувати Степана ніжне прощення.

Так як кіт, що грається з мишею, поглядав на жінку й бажав отворити лист, спричинника драми.

Розпечатав насамперед якийсь торговельний лист. Потім запрошення приятеля на обід. Відтак інші листи довжник просив Степана, щоби ще три дні потерпів.

Четвертий лист...

Заки його отворив, глянув на адресу. Хто то міг писати? Невідома коверта, невідоме письмо, таке дивне й силуване.

— Нема сьогодні нічого цікавого? — спитала жінка, що прочитала продовження своєї повісти та розкішно витягнулася в ліжку.

— Ні, досі нічого — відповів Степан, скривавючи передостанній лист.

Та леди побіжно кинув по ньому оком, почув, як його заморозило поза плечима, а на чолі виступив йому піт.

Так як сидів на зімнятих подушках, вдарив пястуком у коверту та викликнув:

— А хай це, то новина!

— Що з тобою? — спиталася Лукія.

— Що зі мною, пані? Послухайте! І забувши про підроблений лист, що спав усе ще у жовтій коверті, читав зміненим подразненим голосом:

Бідненький дурню! Де це Ви діли Ваш розум, коли не знаєте, що Ваша жінка завдячує свої дорогоцінності й одяги великодушности цілого анонімового товариства, яке, самособою, є анонімне лише для Вас? Тоді, як Ви сидите в канцелярії, сходяться у Вашій хаті такі особи: в понеділок торговельник-гуртовник із Орлеану, в середу один земельний власник із Нормандії, а в пятницю торговець шовків із Ліону. Покористуйтеся бодай цією вісткою, яку Вам подає совісний проятель, що йому залежить на Вашому домашньому спокою та на Вашій особистій чести.

—o—

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НАУКА З ПРОТЕСТАЦІЙНОГО ВІЧА В НЮ ЙОРКУ.

16 літ ходив я по тих евенях, по Пятій та по Лексінґтон, але ніколи мені не доводилося такої личі бачити, як 18 листопада на нашім протестаційнім поході проти большевицьких тиранів, котрі привели наш нарід до жебрачої торби й до голоду, якого не знає історія 20. століття.

Назбирали жидівські й московські аґенти всякої зволочі, всякого шумовиння, щоби похід українського протесту розбити.

І чи варто було нам, американським Українцям, такий похід-протест у Ню Йорку влаштовувати? Так, бо ті самі Жидики й Жидівки і та пів сотка наших хуліґанів і хуліґанок-комуністів своїм крикомгуком зацікавлювали й звабдювали публику на вулицю та заставили її слідити в чому річ: чому ми протестуємо, а чому комуністичне сміття нас провокує. Тай можна було бачити, що нам Американці співчували. Варта це й тому, що поліція повчили комуністичну зволоч, що вона не в Москві та що конституція Америки дає кождому свободу.

Для нас користь ще й та, що ми пізнали, якої науки учать комуністичні лідери своїх учеників: що замісць цивілізації вчать дикунства, дають їм освіту, подібну до звірини з джунґлів дикої Африки. Здорово думаючий чоловік чи жінка не піде перешкаджати іншому народови поневоленому, коли той бореться і домагається кращої долі на своїй рідній землі. Чиж Жиди не хотять мати своєї держави, хочби маленької? Чейже не чого іншого вони йдуть до Палестини. Хіба не на те, щоби з Арабами битись. Тепер ми питаємо Жидів щиро й отверто: чого Жиди хотять від нас і від нашого народа? Українці не Араби, Палестини не забрали. Ми з Жидами не маємо нічого спільного. Чомуж Жиди хочуть боротьби з нами, замісць затискати кулаки на Арабів, на Пілсудського, на Румунів тай Росіян, які їх по бородах не гласкають? Чи ми маємо за це відповідати, що їх Гітлер бє? Чи тому Українці винні? Чого Жиди мішаються до спору Українців з Москалями чи Ляхами? Український нарід покривджений тими двома націями і він провадить боротьбу з ними, а жидівська маса нам ногу підставляє. Чому, за що й пощо? Ми боремось і будемо боротися за свою волю-свободу, за свою державу. Ніякий комунізм нас з тої дороги не заверне! Ми не погодимося з Москвою ніколи, хотьби вона завтра зеленою стала. Не погодимося й з Польщею. Ви, Жиди, є далекі від нас і нам справи не псуйте. Ніхто нікому не хоче диктувати, яку віру собі хоче мати. Най роблять собі Москалі комуну, нехай собі з нею здорові проживають. Але най нам інтернаціоналу не співають. Українські революціонери не на те царя скидали, щоби тепер наш нарід червоні воші обідали, але на те, щоби наш нарід був свобідний і щасливий.

Кождий нарід має право себе боронити і нам ніхто того права не зборонить, а тимбільше в свобідній Америці. А я, хочби старий і слабий був, то заплачу собі фіру, щоби мене туди везла, а ніколи не опущу, щоби я не брав участи. Чим голосніше над нашим військом вороже гайвороння крякає, тим воно буде завзятіше в бою.

Микола Костів,
учасник походу.

ДО УКРАЇНЦІВ З ЛЕМКІВСЬКИХ ПОВІТІВ В АМЕРИЦІ

Певно, що буде Вам цікаво знати, чи добре діло зробили Ви, посилаючи свій тяжко запрацьований гріш до Ваших сіл, на нашу Лемківщину, до Сянока, природної її столиці. Ваше право домагатися вияснення, а їх право з Лемківщини дати нам точні і правдиві справоздання.

Історія учить нас, що сусідуючі зі собою народи не жиють у згоді, але боряться між собою, а вислід буває такий, що слабші народи уступають перед сильнішими. Того самого учить нас і наша історія щодо нашого західного сусіда. Подає вона, що границі нашої території, які за свідоцтвом літописців досягали колись аж під Краків, нині подалися по Сян і підніжа середнього і західнього Бескида.

Однак ця боротьба не устає, але продовжується дальше на наших очах і не лише не меншає, але щораз збільшується.

Коли давніше наступ ішов більше на граничні села нашого народу і боротьбу цю проводили самі чужинці, то тепер наступ цей роблять, на жаль, самі свої люди.

Нещастям нашого народу було і є це, що серед нього все знаходились хруні. Коли треба було зеднати всі свої сили до відпору ворога, то тоді певна часть нашого народа усувалася з поля бою, і або втікала домів, і або таки переходила в табор ворога, і разом з ним ставала проти своїх братів. Було це за часів татарських нападів, і повторилося в 1919—20 рр., коли то на Великій Україні наша галицька армія боролася проти большевиків, а місцеві люди, замісць прилучитися до цеї армії та вигнати спільними силами ворогів поза границі України, сиділи з заложеними руками в дома, (а як і котрий попався силою на фронт, то треба було буком підганяти до бою), та жалували вмираючому з голоду і недужому галицькому стрільцеви чи старшині куска хліба, а навіть під впливом большевицьких агітаторів ударяли ззаду на нього.

Ролю таких хрунівських людей перебрали по світовій війні наші твердо-русскі на Лемківщині. Перед війною хруні ці, задивлені на матушку Росію, всетаки протиставлялись західньому сусідови, і тому діяльність їх серед народа мала навіть деякі успіхи. Наш брат Лемко під їх впливом держався своєї віри та організувався у своїх культурних інституціях. По світовій війні змінилося то цілковито. Не стало божка царя, і наші русскі стали шукати нового пана. В часі, коли наш український загал, переконавшися на своїй власній шкірі, що краще долю для свого народа здобути може тільки своїми власними силами, кинувся до творення потрібних організацій, русскі недобитки, не то що до тих організацій не приступають, але на кождім кроці цій роботі ставлять перешкоди. Одні з них зараз по війні перейшли в табор червоної Москви, а інші запродалися Варшаві, і як собаки глядять в очі своїх панів з Москви чи з Варшави і роблять роботу таку, яку пани наказують. І тепер приходить до нашого Лемка, на жаль, не зовсім свідомого Лемка, представляються йому як його приятелі і правдиві русскі люди і, позискавши в цей спосіб довіря цього Лемка, роблять свою каїнову роботу, виконують за юдин гріш, а часом за панську ласку, зрадницьку роботу, доводячи до моральної і національної загибелі нашого Лемка. І от пішов тепер на нашій Лемківщині ворожий наступ на розбиття нашої української гр.-католицької церкви, а в останніх місяцях пішов наступ на спільну нам усім Українцям мову, себто на дві найголовніші цінности нашого народу і признаки його національної окремішности і самостійности. В чиїй голові зродився цей диявольський плян, годі вгадати, але вистарчить ствердити це, що до його виконання взялися наші тверді русскі люди, що, як ті гончі собаки, кинулися роздирати на всі сторони оті дві найбільші цінности. Вмовляючи в несвідомого Лемка, що православне, це є правдива „твердо-русска" віра, що по його прийняттю місцеві церкви та парохіяльні будинки припадуть на власність православним, довели вони до розбиття церковної єдности Лемківщини, бо коло 40 громад в ріжних її сторонах перейшли на православне, а при давній вірі лишилися по цих громадах по кілька родин. Перша громада завела в себе православне Тилява в короснянськім повіті в осени 1926 р., а за нею пішли інші громади.

Цього літа сфабрикував якийсь Трохановський, народній учитель з Криниці, буквар для шкільних дітей, писаний нібито лемківським говором, якого на Лемківщині ніхто не уживав і не уживає, бо про такі чудномодні слова, які знаходимо в тім букварі, Лемко не чув. В серпні цього року видав цей чудномодний буквар Державне Видавництво Шкільних Книжок у Львові, а шкільна влада впровадила цей буквар на повіти: Лісько, Сянік і дальше на захід.

За варшавською вірою впроваджується на нашій Лемківщині якусь шкільну мову, котрою між дітьми одного народу твориться перегороду, щоби лекше упоратися з Лемківщиною, а потому і з дальшою частиною нашої Батьківщини.

В місяці червні цього року писала польська газета „Ілюстровани Курјер Цодзєнни" в Кракові, що Лемки це племя більше польське ніж українське, та що йому треба дати тільки польську школу, а все буде гаразд. Вже цього року викинено з західньої Лемківщини всі українські учительство, переносячи його або в корінні польські села, або на емеритуру (пенсію). Підчеркнути треба, що цей намірений і виконуваний релігійний і мовний розвал Лемківщини, це діло хрунів, бо чужинець сам ніколи не мігби переконати нашого Лемка ані до переходу на православне ані до видання якогось чудернацького букваря.

Це тепер злучилася на Лемківщині Варшава з нашими кацапами.

Це братання видно і в тім, що крім русских хрунів, це поліція і погранична митна сторожа агітують за закладуванням читалень ім. Качковського по лемківських селах. Треба навести для приміру, що в таким Гладишові, горлицького повіту, членами місцевої читальні ім. Качковського є всі місцеві поліціянти і комісарі пограничної митної сторожі з жінками. Отже, Шановні Лемки в Америці, представте собі, яка то є в такій читальні національна робота!

Спробуймо заглянути до такого православного села на Лемківщині, як от тилява. Перед війною село трималося міцно своєї віри і мови, але як в 1926 році перейшло на варшавське православне, остались в українській гр.-католицькій церкві одна чи дві родини. Радости хрунів не було кінця, та недовго тої радости було, бо показалося, що українська гр.-католицька церква й приходство з грунтами не дісталися православним, а лишилося в руках осміяного агітаторами українського гр.-катол. пароха. Надсилані до села батюшки поводилися з вірними так, що стягнули на себе незадоволення і втратили всяку повагу у населення, котре почало ставитися зневажливо до батюшків і до самого православія.

Вислід цього такий, що всяка віра і мораль в тім селі загинула. В селі розпаношилися крадежі і розпуста, русска читальня ім. Качковського опустіла, русска кооператива над берегом пропасти, а те все з причини безсовісности своїх хрунівських людей. І в останнім часі вже прийшли до цього села большевицькі запроданці і слуги московських агітаторів, котрі у звірський спосіб винищують наших безборонних братів над Дніпром.

Отжеж перше треба нам, Лемкам, тямити, що наш Лемко це людина, яка зовсім не стратила ще свого здорового хлопського розуму. Вказує на те факт, що подавляюча більшість наших Лемків не пішла за хрунівським православем, але однодушно протестує против такого православя і против введення до шкіл чудномодного букваря. Вже навіть самі православні, як довідуємося з Лемківщини, зачинають протирати очі і звертатися за порадою до найближчих українських гр.-кат. парохів, як цей чудернацький буквар відкинути, бо нечесність і шкідливість поступовання хрунівських людей кождому Лемкови стає щораз більше гидкою. Та чим більше промахів твердо русских запроданців на Лемківщині, тим краще Лемки національно освідомлюються.

Фактом є, що перед світовою війною все духовенство на Лемківщині було твердо-русске, котре ширило хрунівську роботу, але по світовій війні все змінилося, як по селах так і по містах, в першій мірі в Сяноці, в столиці Лемківщини. По війні прийшло на Лемківщину молоде ідейне духовенство, котре стало добрими пастирями свого народа. Річ ясна, що вороги станули проти нього за намовою ріжних хрунів, але розумніші люди, хоч і православні, зачинають відноситися до них зі щораз більшим довірям. Треба тут признати, що еп. Коцилоський з Перемишля, сам уродженець Лемківщини, ставиться до всяких потреб на Лемківщині дуже прихильно, за що „Курјер Краківський" називає його гайдамацьким біскупом.

По світовій війні взялися до праці і на Лемківщині, а саме в Сяноці, над її національним освідомленням, бо, як довідуємося зі звіту філії Тов. Просвіта в Сяноці, то в квітні 1924 р. заложили у Сяноці Лемківський Кооперативний Союз, а в рік опісля відновили філію Тов. Просвіти в Сяноці. Своєю діяльністю обхопили вони цілу Лемківщину, то є повіти сяніцький, ліський, березівський, короснянський, ясельський та стрижівський, грибівський, горлицький, новосандецький і кілька громад повіту новоторжанського.

Правда, що зпочатку не було фондів ані людей до праці, але Лемківщина мусіла зацікавити до цього діла наші львівські центральні установи як: Ревізійний Союз Українських Кооператив, Матірне Тов. Просвіта та Тов. Сільський Господар, котрі дуже щиро ту справу поперли.

Таксамо Рідна Школа та Союз Українок розпочали в останнім році живішу діяльність, покищо в сяніцькім повіті.

Поміг тій цілі і Елизабетський Лемківський Комітет, бо вислав на просвітні цілі на Лемківщині $250.00, за котрі, як довідуємося від філії Тов. Просвіта в Сяноці, закуплено площу під будову Народнього Дому в Сяноці, на котрий просимо всіх щирих Лемків в Америці жертвувати, хто скільки зможе.

Від кількох літ стає щораз більше поширюватися наша національна преса і книжка на Лемківщині, що освідомляють наших Лемків.

А тепер, як виглядає кооперативна праця на Лемківщині. Отже там, де провадив працю наш Лемківський Кооперативний Союз у Сяноці, працюють крім цього Союза з приналежними до нього 45 місцевими кооперативами ще організаційні осередки, один в Устриках Долішних зі своїми 23 кооперативами, та 2 в Новім Санчі з 22 кооперативами. Ось так поволі наш Лемко бере свої господарсько-торговельні справи у свої руки.

Вислід з тої спільної діяльности такий, що там, де праює наша кооператива або читальня Просвіти, там нема доступу ані для варшавського православя ані для ніяких хрунів зрадників.

Ця просвітна праця на Лемківщині зачинає єднати і православних, бо довідуємося зі звіту філії Тов. Просвіта в Сяноці, що у Свіржовій, ясельського повіту, заложено читальню Просвіти між самими православними, і, дасть Бог, в недовгому часі ціла Лемківщина стане під один національний прапор.

Зі звітів з Лемківщини щодо просвітньої організації можна сміло і рішучо сказати, що найбільше критичний час для Лемківщини минув, тільки треба нам, тут замешкалим в Америці Лемкам, ту справу поперти. Якеж нас, Лемків, тепер завдання в Америці? Нашим головним завданням має бути те, щоби позлучуватися з нашими приятелями і ворогами. Ворогів треба переконувати, щоби ставали разом з нами до бою за визволення всіх наших земель зпід окупантів. Треба показати, скільки добра можемо зробити не лише для Лемківщини, але взагалі для цілої України, коли возьметься за приклад ірляндську еміграцію, як вона боролася за визволення Ірляндії й скільки гроша зібрала на своє визволення. Так і нам, Лемкам, треба ступати слідами Ірляндців. Вдасться нам приєднати до спільної акції наших збаламучених русских, то добре, а не вдасться, то треба їх переконати, щоб хоч свого тяжко заробленого гроша не висилали до рук москвофільських і варшавських запроданців, і не помагали власною кервавицею копати нашій дорогій Лемківщині гріб. Ми все, що обеднані під гаслом допомоги Лемківщині, стараймося, щоби та допомога показалася гідною нас, такою, щоби дала змогу нашим працівникам на Лемківщині покласти сильні підвалини під їх дальшу акцію. Не сміємо забути, що матеріальна їх праця незабезпечена, бо проти них станув ворог, який на боротьбу і гроша не жаліє. В останньому часі мали одержати наші хруні кількадесять тисяч злотих, щоби розбивати на Лемківщині працю наших народних робітників і всі наші організації.

Поміч, яку одержали наші працівники на Лемківщині від Лемківського Комітету з Елизабет, Н. Дж., від конвенції У. Н. Союза й від У. Р. Союза, повинна плисти дальше без перерви від наших земляків Лемків з Америки. Тому, Шановні Земляки Лемки, ставаймо всі до спільної роботи. Ми не дамося, у нас є більша сила ніж у збаламучених хрунів, бо в нас є ідея.

Василь Левчик,
голова Лемківського Комітету в Елизабет, Н. Дж.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Зорганізовано Центральний Комітет.

Дня 29 жовтня 1933 р. відбулися в Українськім Народнім Домі збори делегатів від Товариств, Братств і Сестрицтв.

Почин до згаданих зборів дав Український Демократичний Клюб в цілі основання організації „Центральний Комітет Українських Національних Організацій міста Елизабет, Н. Дж." До уряду Центрального Комітету зістали вибрані такі громадяни: предс. Микита Гальонович, заст. предс. Яцко Чешак, рекорд. секр. Іван Ковальчук, фінанс. секр. Іван Клок, контр. комісія: пані Поливчак, Петро Остапчук, Микола Гоглинь.

Дальші делегати ввійшли до уряду як радні. Товариства, Братства і Сестрицтва, котрі ще досі не є членами Центр. Комітету, просимо в найкоротшому часі ними стати.

Цілю Центр. Комітету є:

1) Нагадувати нам час від часу про наш національний обовязок супроти України.
2) Ширити національну свідомість.
3) Любов до свого народа.
4) Погорду до наших гнобителів.
5) Безкорисну посвяту себе для добра інших.
6) Брати активну участь в наших державницьких змаганнях.
7) Бути завсіди готовими до рішаючої боротьби за Україну, її волю, честь і славу.

Іван Клок, секр.

ГЕРИ, ІНД.

Молодь організується.

По Українськім Тижні в Шікаго скликано в нас збори української молоді, на які прибув як гість п. Василь Авраменко й виголосив на зборах палку промову, в якій взивав молодь до єдности і злуки та до організації своїх сил для праці для української справи. Тоді вибрано тимчасовий комітет, який мав занятися скликанням загальних зборів молоді, які відбулися дня 12 листопада.

В тих зборах взяли участь представники всіх місцевих організацій крім „Гетьманської сотні".

Вибрано постійний уряд, до якого ввійшли такі громадяни, котрі дають запоруку, що тепер піде праця добре. Нанято простору салю в Інтернешенел Інститут (15 і Медисон улиці), де сходини відбуваються кождого тижня в середи і суботи, від 7-мої години вечером.

Молодий Садловський учить українських танків укладу В. Авраменка, а підписаний учить читати і писати та подає дещо з історії України. Треба признати, що молодь горнеться охоче до цеї організації й слухає нашої історії. Вже є в клюбі 25 молодих сил ріжного віку і полу. Є в пляні організування орхестри. Роздано ролі до представлення і робляться приготування до концерту. Відчувається брак української літератури англійською мовою. Як би була, праця пішла би лекше.

Ми старші повинні використати цей запал молоді й піти їй назустріч у її змаганнях. Вона відограє ще колись важну ролю в нашім життю і в боротьбі рідного краю за свободу.

А. Цебак.

ПРОЦЕС ЗА ВБИВСТВО ГОЛУВКА

(За краєвою українською пресою).

(27)

Таємничий „Ромцьо".

І так у 1932 р. на 2—3 тижні перед вбивством Голувка і на передодні смерти Чеховського. Тоді зголосився до нього хтось телефонічно, а на запит свідка, хто дзвонить, цей „хтось" сказав — Ромцьо.

Отже Ромцьо домагався побачення з свідком, заявляючи, що має до нього дуже важну справу до полагодження і що це може статися тільки в чотири очі. Свідок сказав, щоби Барановський („Ромцьо") зголосився в нього за півтори години. Свідок гадав, що бажання Барановського побачитися було в звязку з тим, що Барановський мав їхати до Праги і обняти заступництво боєвого реферату, що з Чеховським не міг згодитись і тому просить авдієнції в свідка. Про візиту Барановського повідомив Соханського.

Барановський жалується на кривду.

По півтори години прийшов Барановський задними дверима. Щоби його припадково хтось не побачив, казав свідок, щоби в тім часі на коридорі нікого не було. Барановський явився зааферований і зденервований і зараз на порозі заявив, що з Чеховським більше працювати не буде. На питання, що сталося, заявив Барановський, що Чеховський не виплачує йому платні в висоті тій, що йому належиться, взагалі „невласціве го провадзі", визискує його, і назначує зустрічі в прилюдних місцях, наражуючи його (Барановського) на деконспірацію. Далі боїться Барановський, щоби Чеховський припадково не вибалакався, що Барановський є конфідентом. У тій справі говорив Барановський також з ком. Білевичом, але безуспішно.

Дату цієї зустрічі можна легко устійнити, бо того дня підписав Барановський квіт на 200 зл., які то гроші одержав від виділу безпеки. Ту саму розмову переказав свідок Соханському і попросив, щоби Соханський сам пофатигувався на розмову з Барановським.

Барановський повторив усі свої жалі Соханському, а цей звернувся до свідка, щоби свідок перебрав Барановського безпосередно. Того дня виплачено Барановському в уряді безпеки 200 зл.

Від того часу свідок кілька разів зустрічався з Барановським. Передостанній раз стрінувся свідок з Барановським в ніч перед убивством Чеховського. Остання зустріч відбулася нічо по вбивстві Чеховського, то є 22. березня 1933 р. Пізніше Барановського арештовано і дня 23. березня 1932 р. стрінувся з ним свідок уже в поліційних арештах.

Підчас безпосереднього контакту з Барановським він у справі вбивства, Голувка давав ті самі інформації, що Чеховський. Між іншим жалівся, що поліція не використовує як слід його інформацій.

„Два мельдунки".

Щодо вбивства Голувка подав Барановський два „мельдунки". Подав, що організатором замаху був Зенон Коссак, а виконавцями Гнатів, Сенів, Турів, Муйла і ще якісь особняки, що їх Барановський тоді не знав. Між першим і другим „мельдунком" був протяг часу, але оба вони не перечили собі, бо другий „мельдунок" немов вигладжує перший. Жадних доказів вини згаданих осіб Барановський не подав, тому не можна було їх арештувати.

... ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 325, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в суботу, 9-го грудня, в годині 8-мій ввечір, в Укр. Домі, 101 Гренд ул. Проситься членів прибути на час, як також члени мусять старатися вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі наражуються на суспендовання. — І. Ма..., предс.; М. Костів, кас.; П. Малицький, секр.

КРОМПТОН, Р. АЙ. Тов. Запорозька Січ, від. 246, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 10. грудня, в годині 2-ій пополудни. Проситься всіх членів вирівнати свої залеглі вкладки. Контрольна комісія має сконтролювати діловодство Товариства і здати звіт на зборах. Тому, що є важні справи до полагодження всі члени мають явитись на ці збори. З неповинувавшимися цьому оголошенню членами поступиться по правилам організації. — Л. Москалик, предс.; П. Коць, кас.; В. Сподарик, секр.

ТЕАТРАЛЬНІ ШТУКИ ДЛЯ ДІТОЧОГО ТЕАТРУ

СВ. НИКОЛАЙ В АМЕРИЦІ, написав Т. Б. Яворський, осіб 11. В 5-ох явах і в одній відслоні — 15 ц.
ОЛЕНКА, діточа песа на 3 дії. Матвієнко. 9 осіб — 25 ц.
ЧЕРЕЗ ФАЙКУ, сценічна картина в 4 відслонах. 7 осіб — 25 ц.
МАЛАНКА, сценка на 1 дію для діточого виступу, написана на тлі народ. переказу. М. Дашкевич. 9 осіб — 10 ц.
ЗЛИДНІ. О. Олесь. Казка в 4 картинах — 20 ц.
МИКИТА КОЖУМЯКА. О. Олесь. Казка в 4 картинах — 15 ц.
ВЕРЕДЛИВА ПРИНЦЕСА, песа на 3 дії, 12 осіб — 15 ц.
ОДНОЇ НОЧІ, образок на 1 дію, А. Животко. 5 осіб — 10 ц.
ТАРАСІВ ДЕНЬ, сценка для діточого театру в одній відслоні. 11 осіб — 20 ц.
ПОЖАЛУВАЛА ЗА ПІЗНО, сценічна картина в одній відслоні, 7 осіб — 15 ц.
СОЛОМЯНИЙ БИЧОК, казка-песа на чотири дії, осіб 6 — 15 ц.
МАТИ, сценічний образець на дві дії. В. Жуковецька. Осіб 5 — 15 ц.
ВЕСНА, написав Д. Марчишин. Осіб 9 і гурт — 20 ц.
ВЕЧЕР СВ. НИКОЛАЯ, сценічний образок в одним акті. А. Полянський — 15 ц.
ТАРАС ПАСТУШОК, сценічний образок у двох діях — 15 ц.
МАЛИЙ ТАРАС, діточа песа на 3 дії — 20 ц.
СВЯТО ВЕСНИ, сценічний образок на 2 дії зі співами та хороводами — 25 ц.
ПІДКЛАДЕНЬ, песа-казка на 2 дії — 15 ц.
ЗАЧАРОВАНИЙ КАЛІФ, драмована казка в 5-ох діях — 10 ц.
СОН МІСЯЧНОЇ НОЧИ, пластова гра в 5-ох діях — 25 ц.
ЧАРІВНИЙ КАМІНЕЦЬ, песа-казка для дітей в 3-ох діях — 15 ц.
ТАРАС У ДЯКА, сценічна картина в 2-ох діях із життя Т. Шевченка — 15 ц.
РИЦАР ЛЕСЬ, сценічна картина з піснями — 15 ц.
ВІНОК НА МОГИЛУ, діточа сцена в 2 відслонах, Т. Шевченка — 10 ц.
БУНТ ЛЯЛЬОК, фантастична комедія в трох діях зі співами і танцями — 15 ц.
СЕРЕД АНГЕЛІВ, сценічна картина в піснях — 25 ц.
ВЕРТЕП, песа на три дії. М. Підгірянка — 25 ц.
СВЯТА ГОСТИНА, сценічний образ у двох відслонах. М. Курцеба — 20 ц.
Партитура до Святої Гостини — 40 ц.

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РАНКІН, ПА. Бр. св. Григорія, від. 24, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться дня 10 грудня, в годині 2-ій пополудни, під ч. 323 — 2-га вул. Проситься прибути на означений час. Довгуючих напоминається вирівнати свої залеглости, бо інакше поступиться після статута. Буде вибір уряду на 1934 рік. Хто ще не переписався до нових родів, то проситься принести стару грамоту на мітінґ і переписатись. — Ст. Козловський, предс.; Антін Круль, кас.; Микола Щур, секр.

ОЛІЕН, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 363, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 10 грудня, в годині 2-ій пополудни. Проситься всіх членів прибути на цей мітінґ в означений час, бо є багато справ до полагодження; буде також вибір уряду на 1934 рік. Напоминається довгуючих членів сплатити свій довг до каси Тов. і до товариського дому. Не явившийся член буде караний після ухвали на цім мітінґу. — Г. Підскальний, секр.

БАВНД БРУК, Н. ДЖ. Подається до відома усіх місцевих і позамісцевих членів Бр. св. О. Николая, від. 344, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 10 грудня, точно в годині 3-тій пополудни. Кождий член згаданого відділу має прийти на цей мітінґ. Не явившийся член буде караний 1 дол. Напоминається довгуючих членів вирівнати свої довги, бо за довгуючих членів не будеться відсилати вкладок, а їх суспендується. Члени, котрі хочуть виміняти свої грамоти на новий рід обезпечення, зволять принести на мітінґ свої старі грамоти. Просимо тих Українців, котрі ще не є членами У. Н. Союза, нехай прийдуть на цей мітінґ. Ми будемо принимати без оплати вступного. — Т. Присташ, предс.; Я. Резнік, кас.; Гр. Геба, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє всіх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 10 грудня, в годині 12-тій вполудне, в Укр. Школі, 12340 Мекий ул. Просимо всіх членів прибути на ці збори. Будемо вибирати уряд на 1934 рік та є інші важні справи, котрі мають рішатися на річних зборах. Котрі члени бажають змінити свої грамоти, нехай принесуть свої старі грамоти на збори. Просимо членів вписувати свої діти до У. Н. Союза. Присутність членів обовязково конечна. — Йосиф Приґарський, предс.; Іван Підперигора, кас.; П. Андрушків, секр.

ЛАНКЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Василія Вел., від. 87, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 10 грудня, в годині 1-ій пополудни, в гали парохіяльній при Елликот Ровд. Буде вибір уряду на 1934 рік та інші важні справи до полагодження. Не явившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Микола Трояновський, предс.; Конст. Купер, рек. секр.

СТЕЙПЛЕТОН, Н. Й. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 211, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 9. грудня, точно в годині 7-мій ввечір. Обовязком є кождого члена прибути на час, бо будуть важні справи відділові, справоздання надзирателів хорих, контрольної комісії і уряду. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо інакше поступиться після статута. Буде виміна старих грамот на нові і приймання членів старших і дітей без вступного, лікарські оглядини даром. Буде також вибір уряду на 1934 рік. Не явившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — В. Карпів, предс.; Г. Монастирський, кас.; С. Фостик, секр.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. Тов. Запорозька Січ, від. 284, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 10-го грудня, точно в годині 2-ій пополудни, в гали У. Н. Дому, 1020 Норт 9-та ул. Кождий член повинен явитись на означений час, бо буде вибір уряду на 1934 рік і справоздання секретаря за 10 літ істнування Товариства. Члени, котрі бажають змінити свої грамоти, нехай зголосяться до секретаря. — Дмитро Іващук, гол.; Олекса Петришин, кас.; І. Ч. Тимкович, секр.

МІКІЗ РАКС, ПА. Бр. св. Володимира, від. 91, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 10 грудня, зараз по Сл. Божій, в гали У. Н. Дому при Елла і Мунсон ул. Проситься членів прийти на мітінґ, бо є важні справи до полагодження і буде вибір уряду на 1934 рік. Будемо принимати нових членів без вступного до Бр. і У. Н. Союза. — Андрій Гальчак, предс.; Павло Паньчак, кас.; Василь Рудавський, секретар.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Цим подається до відома місцевим і позамісцевим членам Бр. св. Василія, від. 339, і членам Тов. ім. Князя Данила, від. 356, що на спеціяльнім мітінґу, скликанім гол. радним п. С. Слободяном, 25 листопада, екзекутива обох відділів ухвалила злуку вище згаданих відділів. Тому річний мітінґ обох відділів відбудеться в неділю, 10 грудня, в годині 4-ій пополудни, під ч. 3322 Н. Лавренс ул. Тому, що на цім мітінґу буде справоздання урядників і контрольорів та вибір уряду на 1934 рік, присутність кождого члена конечна. Хто з членів не прийде на цей мітінґ заплатить 1 дол. кари, а урядник 5 дол. Пригадується довгуючим, щоб прийшли і вирівнали свої залеглости. — Олекса Будай і Олекса Діорка, секретарі обох відділів.

ЕМБРІДЖ, ПА. Бр. св. Василія Вел., від. 161, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться 10-го грудня, точно в годині 2-гій пополудни, в гали церковній на 5-тій улиці і Мелроз Евені. Проситься всіх членів явитись і вирівнати свої належитости, бо хто не вирівнає своїх вкладок, то буде суспендований. Братська каса за нікого вкладок не буде платити, а секретар по хатах колектувати ходити не буде. Буде піврічне справоздання уряду і контр. комісії та вибір уряду на 1934 рік. — Мих. Радьо, предс.; В. Ясеницький, кас.; А. Підуфалий, секр.

ЛУДЛОВ, МАСС. Тов. ім. Івана Франка, від. 253, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 9. грудня, в годині 7-мій ввечір, в гали українській. Проситься всіх членів прибути на цей мітінґ, бо буде вибір урядників на 1934 рік. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо цього місяця замикається цілорічні рахунки. Члени котрі хотять змінити свої грамоти, нехай принесуть старі грамоти на мітінґ. — В. Боєик, предс.; П. Павлів, кас.; М. Кульбанський, секр.

БРІДЖПОРТ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 383, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться 10 грудня, в годині 2-ій пополудни, в гали парафіяльній. Всі місцеві і позамісцеві члени мають бути на мітінґу, бо буде вибір уряду на 1934 рік. Контрольори Л. Сарабун, М. Козак і К. Білик мають сконтролювати всі книжки перед мітінґом. Лікарем нашого відділу є: Geo. R. Irwin, M. D., 107 W. 4th St. Bridgeport, Pa. — Іван Грудзінський, пр.; Гнат Шибал, кас.; Йосиф Муц, секр.

ЮТІКА, Н. Й. Бр. св. Петра і Павла, від. 58, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 10-го грудня, в годині 1-ій, зараз по Сл. Божій, в гали церковній при Катарін і Фарест ул. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів прибути на мітінґ, бо буде справоздання уряду за минулий рік і вибір уряду на слідуючий рік. Проситься довгуючих членів вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. Котрий член не явиться на мітінґу, заплатить 50 ц. кари, а урядник 1 дол. — Т. Ремізовський, предс.; Ф. Коченаш, кас.; М. Романів, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Запорозька Січ, від. 75, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 10 грудня, в годині 1-ій пополудни. Проситься членів прибути на цей мітінґ конечно і вислухати звіту урядників і контр. комісії. Напоминається довгуючих членів, щоби старалися вирівнати свій довг хоч в части, бо товариська каса уже на вичерпанню. Після ухвали піврічного мітінґу член, котрий не явиться на річнім мітінґу, заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — В. Чмир, предс.; Ів. Ступецький, кас.; В. Тарас, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. Тов. ім. Марк. Шашкевича, від. 94, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 10. грудня, в годині 12.30 вполудне, в гали Укр Хати, 2240 Ґрейлінґ ул. Проситься поважаних членів обовязково кождий прибути, бо буде вибір уряду на 1934 рік і інші важні справи до порішення. Не явившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. Довгуючі члени повинні подбати вирівнати свої залеглости, бо з початком 1934 року будеться поступати після статута. — Ів. Заблоцький, предс.; М. Бабій, кас.; М. Кулинич, секр.

ВЕСТ ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Відділ 62 повідомляє всіх своїх членів, що звичайні річні збори відбудуться в суботу, 9. грудня, в годині 6-тій ввечір, під ч. 6035 Елмвуд Еве. Присутність кождого члена конечна, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір уряду на 1934 рік і справоздання контр. комісії. Члени мають забрати вимінні грамоти і вирівнати місячні вкладки. Не явившийся член буде покараний після статута, а котрий член не вирівнає вкладок, буде суспендований. Звертаємо увагу, що після ухвали на 18-тій конвенції У. Н. Союза, відділовий секретар не є обовязаний окремо повідомляти члена про суспендовання. — Михайло Черкас, секр.

ОРМРОД, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 124, подає до відома всім своїм членам, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 9-го грудня, в годині 7-ій ввечір. Проситься всіх членів явитись на цей мітінґ, бо буде справоздання контр. комісії і вибір урядників на 1934 рік. Взивається тих членів, що довгують, щоби вирівнали свій довг, бо можуть наразитися на втрату членства. Взивається тих членів, котрі ще не виміняли старих грамот, щоби принесли їх на цей мітінґ і виміняли. — Теодор Білоус, предс.; Василь Карабан, кас.; Дмитро Вала, секр.

МОСКІҐОН ГАЙТС, МІШ. Тов. Просвіта, від. 131, повідомляє членів і члениць, місцевих і позамісцевих, що річні збори відбудуться в неділю, 10. грудня, в годині 2-ій пополудни точно, в церковній гали при Парк Еве. і Гюм. Обовязком є кождого члена і члениць прибути на ці збори конечно, бо буде вибір уряду на 1934 рік і багато важних справ до полагодження, котрі мусять бути полагоджені на річних зборах. Проситься членів, котрі ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союза, або мають знакомих, котрі ще не є членами У. Н. Союза, привести на мітінґ і вписати їх в члени. — Т. Балко, предс.; Юлія Лавренчук, кас.; Б. Ґжим, секр.

ГУДСОН, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 273, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів і члениць, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 10 грудня, зараз по Сл. Божій, в гали парафіяльній, 29 Савт Секонд і Юніон ул. Буде вибір уряду на 1934 рік. Пригадується довгуючим членам, щоби прийшли і вирівнали свій довг. З неявившимся членом поступиться інакше, як до того часу. — Мих. Лібрук, предс.; Юстин Федик, кас.; Павло Маряк, секр.

ДЕРРИ, ПА. Сестр. Усп. Пр. Діви Марії, від. 303, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих члениць, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 10 грудня, в годині 1-ій пополудни. Буде річне справоздання і вибір уряду на 1934 рік. — Анна Баран, пр.; Анна Кулемчак, кас.; Катерина Бейц, секр.

МІКІСПОРТ, ПА. Тов. Запорозька Січ, від. 132, повідомляє членів, що річні збори відбудуться в неділю, 10 грудня, в годині 12-тій сполудне. На зборах буде вибір відділових урядників на 1934 рік, тому кождий місцевий і близько позамісцевий член обовязаний прийти на збори. Довгуючі члени повинні вирівнати свої довги до каси Товариства. Членів, котрі мають діти в У. Союзі, проситься платити за них кождого місяця. Будуть також інші справи до полагодження. — П. Гальма, прот. писар.

ВЕСТ НЮТОН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 255, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 10 грудня, в домі Гриця Білака на Ватер ул. На цей мітінґ проситься всіх членів явитись безуслівно, бо є дуже важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару після ухвали на мітінґу. — Іван Жидик, гол.; Гриць Ковальчак, кас.; Василь Шищук, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, повідомляє усіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 9. грудня, в годині 8-ій ввечір, в гали де звичайно. Буде справоздання контр. комісії і уряду за цілий рік і вибір уряду на слідуючий рік. Проситься членів прибути на час. — А. Данилик, предс.; С. Куришкін, кас.; Н. Моссора, секр.

БОРНСАЙД, ШІКАҐО, ІЛЛ. Повідомляється членів Бр. св. О. Николая, від. 183, що річний мітінґ відбудеться дня 13 грудня, точно в годині 7-ій ввечір, в гали церковній. На цей мітінґ мають явитись всі члени, бо є важні справи до полагодження, як також вибір уряду на 1934 рік. Контр. комісія здасть справоздання. Довгуючі члени мають заплатити свої залеглости, щоб довгу не переносити на слідуючий рік. Члени, котрі ще не виміняли своїх грамот, нехай принесуть старі грамоти на мітінґ. На мітінґу будеться принимати нових членів і дітей до У. Н. Союза. — З. Олійник, предс.; Н. Подлецький, кас.; П. Бабяк, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Апп. Петра і Павла, від. 220, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 9-го грудня, в годині 7.30 ввечір, в гали де звичайно. Проситься всіх членів прийти точно на означений час, бо це є дуже важний мітінґ. Тут почуєте справоздання уряду за рік, як також буде вибір уряду на слідуючий рік. Довгуючі члени мусять вирівнати свої місячні вкладки, бо в слідуючім місяци будуть суспендовані. Члени, котрі хотять змінити свої грамоти, нехай принесуть старі грамоти з собою на мітінґ. — Гр. Гарасим, секр.

АМСТЕРДАМ, Н. Й. Тов. ім. Івана Франка, від. 266, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 10 грудня, точно в годині 10-тій рано, в гали парафіяльній. Проситься всіх членів прибути на мітінґ, бо є важні справи до полагодження і вибір уряду на 1934 рік. — Вас. Михалюк, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє своїх членів і члениць, що річні збори відбудуться в суботу, 9 грудня, в годині 7.30 ввечір, в гали церковній. Контр. комісія здасть звіт, по чім буде вибір уряду на слідуючий рік і багато інших справ на порішення. Присутність всіх членів конечна. Довгуючі члени мусять вирівнати свої залеглости. Котрий член не прибути на ці збори, підлягає карі після статута. — Ів. Глива, секр.

ФЕНІКСВІЛ, ПА. Подається до відома членам Бр. св. Апп. Петра і Павла, від. 321, що річний мітінґ відбудеться 10-го грудня, в годині 1-ій пополудни, в парохіяльній гали. Буде вибір уряду на 1934 рік. Довгуючі члени нехай вирівнають свої вкладки, бо інакше не будуть мати права до вибору ані бути вибраним. Проситься всіх членів прийти на означений час. — Микола Ступницький, предс.; Іван Білинський, кас.; Федор Цюх, секр.

СТ. ЛУІС, МО. Жіноче Тов. Любов, від. 373, повідомляє своїх члениць, що річні збори відбудуться 10-го грудня, в годині 2.30 пополудни, в У. Н. Домі, 1523 Гікори ул. Проситься усіх члениць прийти, бо буде справоздання контрольної комісії і вибір уряду на 1934 рік. Не явившась члениця заплатить кару 50 ц., а урядниця 1 дол. — Параня Щупляк, голова; Розалія Кокорудз, скарбниця; Анна Громоцька, писарка.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 10 грудня, в годині 1-ій пополудни. Проситься всіх прибути на збори і виміняти старі грамоти на нові та вирівнати свої вкладки. Проситься членів вписувати свої діти до У. Н. Союза. — Тимко Калмук.

НЮ КЕСЕЛ, ПА. Тов. ім. Ів. Франка, від. 74, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 10 грудня, в годині 1-ій пополудни, в гали церковній на Роз Еве. Проситься всіх членів прибути на означений час, бо є важні справи до полагодження і буде вибір уряду на 1934 рік. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, щоб не бути суспендованими. — Гр. Василюк, предс.; Йосиф Куц, кас.; Андрій Ліско, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Відділ 280 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 10 грудня, в годині 2-ій пополудни в Укр. Гор. Клюбі, 414 Н. 7-ма ул. Проситься членів прибути на збори в означеній годині. — Р. Рубльовський, рекорд. секр.

ШЕНАНДОА, ПА. Бр. св. Володимира, від. 98, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 10 грудня, пополудни, в гали парафіяльній на Вест Сентер ул. Проситься всіх членів явитись на річні збори, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючі члени, коли не являться на збори і не вирівнають своїх залеглостей, будуть трактовані після статута. — А. Гевчук, секр.

АВБУРН, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 283, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 10 грудня, в годині 2-ій пополудни, у власнім домі. Обовязком є кождого члена прибути на означений час, бо буде вибір уряду на 1934 рік. Будеться принимати членів до Товариства і У. Н. Союза. Не явившийся член або урядник підлягає карі після статута. Проситься довгуючих членів вирівнати свої залеглости. Також проситься приносити свої грамоти до виміни на нові. — Іван Кароль, кошовий; Андрій Шварик, кас.; Григорій Мулик, секр.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIANS PLEDGE BOYCOTT OF RUSSIA.

Hundreds at three-hour Session Held Here to Protest Recognition of Soviets.

POLICE STAND ON GUARD.

Edward F. Sullivan, Irishman, Administers Oath and Calls for Revolt Against Communists.

About 600 Ukrainians pledged themselves to a thorough boycott of Russia yesterday afternoon at the conclusion of a three-hour protest meeting against recognition of the Soviet, held in the Providence Plantation Club auditorium.

The oath, administered by Edward F. Sullivan, executive secretary of the American Association for Recognition of the Ukrainian Republic, was a promise "not to buy, sell, use or recommend any goods, products or services made or offered by Soviet Russia."

It was taken by the opponents of the Soviet rule to continue until "justice has prevailed for the millions now suffering under the terrorist rule of that accursed regime."

Anticipating a clash between Communist and Ukrainian sympathizers, such as marked other demonstrations in Boston, Cambridge and New York, the Providence police posted a guard throughout the clubhouse. There was no disorder.

Police at Strategic Points.

About 20 patrolmen under the direction of Deputy Chief John Kelly, Capt. James J. Conlon and Lieut. Joseph L. Burns commanded strategic points in the building. A guard protected the auditorium and balconies. Other patrolmen were stationed at the exits and in the corridors.

The large crowd came from Boston and Woonsocket, as well as from Providence and its environs. Two bus-loads each from Boston and Woonsocket and many automobiles brought several hundred objectors. The whole parish of Rev. Vladimir Kaskiw, pastor of St. Michael's Ukrainian Orthodox Church, Woonsocket, was present.

Sullivan, an Irishman, dressed in the gay Ukrainian tunic, colorful necktie and green sash, exhorted his followers to lead a rebilion against Communist Russia.

Sullivan Explains His Part.

Explaining why he is a leader in the fight for Ukrainian liberty, Sullivan reminded the audience that Lafayette and Von Steuben had helped this nation in its revolution.

Sympathy for the movement was expressed also by James Hackett, president of the Irish Republic Societies of Providence.

The only other speaker in English, Miss Mary Chacharyna of New York, described the horrors of the Ukrainian starvation. She told of villages being decimated by hunger and declared that more that 6,000,000 persons have been "deliberately starved to death." Miss Chacharyna warned that the republic is in danger of annihilation.

The meeting was held under the auspices of the United Ukrainian Societies of Rhode Island. It had been planned as a demonstration to oppose recognition of Russia when Litvinoff was invited here, but before the accord had been reached.

Other speakers, all of whom addressed the meeting in the Ukrainian tongue were Fr. Kaskiw, Nicholas Dawyskyba of Boston, Ukrainian leader in Massachusetts; Martha Stibalo of New York, who has recently returned from a month in Russia; Rev. Eugene Korolyshyn, pastor of St. John's Ukrainian Orthodox Church, Providence, and Rev. Joseph Zelechivsky, pastor of the Holy Trinity Ukrainian Orthodox Church of Boston. Emil Rekrut, president of the Rhode Island societies, was chairman.

(The Providence Journal, Nov. 20. 1933).

У торговлі обуви гість невдоволений з черевиків, що обслуга дає йому пробувати.

— Ці черевики невідповідні для мене. Прошу показати інші, трохи ширші.

— Цього року не є в моді широкі черевики, лише вузькі.

— Алеж, ласкава пані, та я маю ноги, ще з позатамтого року!

СТРАШНИЙ ТАРЗАН.

104.

„Ти все ще маєш надію?" — спитала Джейн, слідячи за останніми приготуваннями, що мали покласти печать на її й Тарзанову долю. „Я ще живий", він сказав так, немовби це була вистарчаюча відповідь. У своїм серцю вона знала, що він згине на вівтарю в полудне, бо такий присуд видано на нього. Але вона знала теж, що він був відважний та що не допускав думки про смерть до себе самого.

Як Джейн дивилася на Тарзана, що стояв просто й відважно серед своїх диких побідників, її серце заплакало на жорстокість долі. Що буде по його смерти? Мороз ішов по її тілі на цю думку. А тут Людон виступив наперед, щоби заняти своє місце за вівтарем. Він кинув оком на сонце. „Час зближається", він заспівав. „Приготуйте жертву", сказав та дав знак жерцям, котрі стояли довкола Тарзана.

Вони схопили Тарзана та підняли його на вівтар, на котрій положили його на плечі, лицем догори. „А тепер смерть фальшивому богови!" — крикнув найстарший жрець. „Тарзан помре як фальшивий пророк". Він показав пальцем на Джадона. Потім його очи повернулися на жінку. „І ця жінка теж?" — спитав Пансат. За неї я вже подбаю", відповів Людон.

Заки вони могли її здержати, вона кинулася нагло до Тарзана та стала його цілувати в чоло. „Гуд-бай, Джан", вона шептала. „Гуд-бай", він відповів і усміхнувся. Священики схопили її за руки та відтягли геть від нього. Людон дивився вгору на сонце, а потім підняв угору жертвенний ніж над своєю жертвою. „В імени Джадбенота", він крикнув, „так спадає божий гнів на обманця, що важився назвати себе сином божим, Дорульотом".